GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 274. Sâmbătă, 12 (24) Decemvre. 1887.

Brașovŭ, 11 Decemvre 1887.

Nu putemŭ trece cu vederea una din aparițiunile cele mai curióse în discusiunile pressei germane, rusescĭ și austro-ungare.

Scimŭ, că Țarulŭ Rusiei cu ocasiunea visitei sale în Berlinŭ a împutatŭ lui Bismark, că Germania lucră pe sub mână în Bulgaria contra intereselorŭ rusescĭ, că a favorisatŭ suirea pe tronŭ a prințului de Coburg și altele. Pressa oficiósă germană s'a grăbitŭ îndată a declara, că Germania n'a avutŭ nicĭ unŭ amestecŭ în cele ce s'au petrecutŭ pe teritoriulŭ Bulgariei și că documentele pe carĭ s'a întemeiatŭ acusarea Țarului au fostŭ false.

Destulŭ că de atuncĭ domnesce în Germania considerațiunea, că tótă supĕrarea Țarului a causat'o numai debutulŭ prințului de Coburg în Sofia și ḍiarele inspirate și neinspirate din imperiu nu lasă sĕ trécă nicĭ o ocasiune spre a nu declara, că Germania n'are nicĭ în clinŭ nicĭ în mânecă cu prințulŭ de Coburg, a cărui sórte nu o intereséză de locŭ.

Totodată s'a ventilatŭ și în foile guvernului rusescŭ afacerea prințului bulgarŭ și aceste foi au ajunsŭ la resultatulŭ, că Germania, vrêndŭ sĕ dea Rusiei o dovadă despre bunele sale intențiunĭ, ar trebui sĕ ajute Rusiei ca sĕ gonéscă din Bulgaria pe prințulŭ de Coburg. O asemenea părere a esprimatŭ nu de multŭ „Nord“ din Bruxella.

Cererea foilorŭ rusescĭ este adresată Germaniei, ca sĕ înțelégă aliata ei, Austro-Ungaria. Și 'n adevĕrŭ în casulŭ de față se tractéză mai multŭ de atitudinea monarchiei habsburgice față cu Bulgaria și Rusia, decâtŭ de aceea a Germaniei. E vorba ca Austro-Ungaria sĕ cedeze cu totulŭ têrêmulŭ în Bulgaria în favórea politicei rusescĭ și pe câtŭ se pare cercurile bismarkiane s'arŭ învoi cu o asemenea cesiune, numai sĕ aibă pace cu Rusia.

In acestŭ sensŭ este scrisŭ și unŭ articulŭ mai nou alŭ „Gazetei de Colonia“, care a fostŭ reprodusŭ și de organulŭ cancelarului.

Se ḍice adecă în articululŭ memoratŭ, că părerea ḍiarului englesŭ „Times“, după care Rusia ar puté fi mulcomită décă Austria ar părăsi causa prințului de Coburg, este *îndoiósă*, deórece până acum nicĭ o încercare de a stabili între Austria și Rusia o înțelegere asupra cestiunei Orientului n'a putută reeși, din causă că „ochii ambelorŭ puterĭ suntŭ mai flămênḍĭ decâtŭ póte suporta stomaculŭ lorŭ“.

Pe cândŭ cei din Austro-Ungaria uită — adauge „Gazeta de Colonia“ — că pe timpulŭ congresului de Berlinŭ Bulgaria a fostŭ privită ca o țéră ce se ține de sfera de putere ruséscă, și s'au dedatŭ cu ideea de a realisa programulŭ orientalŭ maghiarŭ privitorŭ la libera desvoltare a popórelorŭ balcanice sub conducerea austro-ungară, Rusia își aruncă privirile sale lacome pană la Adria și ar voi sĕ denege Austro-Ungariei îndreptățirea de a se amesteca în afacerile orientale. Intr'aceea însĕ cei din Austria s'au treḍitŭ. Bulgarilorŭ le va strica, ér păcii euяopene îi va fi spre folosŭ, că libertatea poporului lorŭ a fostŭ încredințată unui turburătorŭ de pace orleanistŭ, care nu posede simpatiile bărbațilorŭ și ale femeilorŭ bulgare ca prințulŭ Alexandru.

Ce-i dreptŭ se asigură acum, că părerile de mai susŭ publicate în douĕ organe de frunte ale guvernului germanŭ n'ar fi fostŭ inspirate din partea acestuia. Cum vine atuncĭ, că și alte foi mai independente ca „National Zeitung“ variază totŭ aceeașĭ melodiă?

Astfelŭ a produsŭ mare turburare între marii politicĭ din Pesta unŭ articulŭ alŭ fóiei din urmă, în care se provócă „*magnații maghiarĭ*, carĭ au datŭ lumii dreptŭ darŭ incidentulŭ Coburg, ca sĕ'șĭ retragă pe tristulŭ lorŭ protegiatŭ.“

„Pester Lloyd“ citéză acéstă provocare la adresa „magnațilorŭ ungurĭ“ cu mare mirare, căcĭ nu'i este cu putință, ḍice, de a descoperì măcarŭ unulŭ, care sĕ fiă încurcatŭ în afacerea Coburg. Fóia guvernului ungurescŭ respinge dér rolulŭ ce se atribue magnațilorŭ ungurĭ, mai alesŭ „după ce numai fórte puținĭ din acestia se ocupă cu lucrurĭ seriόse politice.“

Nu póte crede „Pester Lloyd“, că asemenĭ espectorărĭ arŭ fi ecoulŭ politicei germane, cu tóte acestea nu póte înțelege cum este cu putință, ca organe de frunte în Germania sĕ'șĭ găséscă în împrejurările de față o plăcere deosebită în a năvăli nebunesce asupra prințului Ferdinand de Coburg. Nu înțelege mai departe fóia unguréscă, cum cei din Germania potŭ desfășura atâta servilismŭ față cu Țarulŭ, pe care acéstă fóiă ilŭ declară jumĕtate nebunŭ.

Periculŭ, încheiă „P. Lloyd,“ nu e a se căuta în domnirea prințului Ferdinand, ci în poftele Rusiei, ce se opunŭ tractatelorŭ. Ajunge apoi la resultatulŭ, că politica Germaniei nu póte avé nimicŭ comunŭ cu „nebuniile“ pressei germane din douĕ cause: întêiu din causa îndatoririlorŭ ce i-le impune liga de pace, alŭ doilea din causă că așa ceva nu admite mintea sănătósă.

Cine póte garanta însĕ pentru „mintea sănătósă“ a politicilorŭ din Berlinŭ, décă organele lorŭ cum pretinde ḍiarulŭ pestanŭ, nu mai încetéză cu „nebuniile“?

„Unŭ cuvêntŭ vecinilorŭ noștri Bulgarĭ.“

Sub acestŭ titlu, fóia ministerului de esterne românŭ „L'Étoile Roumaine“ dela 9 (21) Decemvre scrie următórele:

Ḍiarele române au semnalatŭ, acum în urmă, unŭ articulŭ apărutŭ în ḍiarulŭ bulgarŭ »Dobrudja“, care se publică din Dobricĭ și în care provincia nóstră Dobrogea e calificată de „téră nenorocită“ și e pe față revendicată.

N'amŭ vrutŭ sĕ relevămŭ acestŭ apelŭ alŭ unei foi cu totulŭ necunoscute și neînsemnate. Totŭ așa n'amŭ releva unŭ altŭ articulŭ de acelașĭ felŭ apărutŭ în „Svoboda« (Libertatea) In articululŭ sĕu de fondŭ dela 26 Noemvre (8 Decemvre) cetimŭ, nu fără surprindere: »*O altă parte a țĕrii nóstre* (autorulŭ vorbesce despre Bulgaria), *Dobrogea, fù asemenea privată de drepturile sale politice și religióse*“.

„Der ‚Svoboda“, o scie fiecare, este unŭ organŭ guvernamentalŭ autorisatŭ; este uniculŭ ḍiarŭ ce apare în Sofia sub regimulŭ censurei celei mai severe. Articululŭ din cestiune, care trateză afacerĭ bisericescĭ bulgare, e subscrisŭ de unŭ membru influentŭ alŭ maioritățiĭ din Parlamentŭ, d. D. Petkoff. Decĭ după părerea acestui amicŭ alŭ guvernului princiarŭ, Dobrogea e o parte a Bulgariei; ea a fostŭ privată de drepturile sale politice și religióse!

Nu vomŭ discuta aḍĭ acéstă tesă mai multŭ decâtŭ curiósă; vomŭ face-o în casulŭ când confratele nostru din Sofia ar reveni asupra cestiunei. Așteptândŭ, adresămŭ simplu vecinilorŭ noștri întrebarea: Incercările prin care trece Bulgaria de doi anĭ încă n'au fostŭ de ajunsŭ pentru a face pe Bulgarĭ sĕ renunțe la revendicărĭ, ce ni se parŭ că aparținŭ unei epoce trecute fără speranță d'a se reintórce?

Ce folosŭ potŭ avé pentru causa bulgară asemenea pornirĭ, atâtŭ de puținŭ conforme cu realitatea și neavêndŭ nicĭ măcarŭ scusa d'a representa aspirațiunile realisabile ale viitorului? Nu înțelegŭ Bulgarii, că a atinge Dobrogea însemnéză a suleva cestiunea gurilorŭ Dunării, cestiune vitală și de prima ordine pentru România?

Décă Bulgarii țînŭ în realitate a trăi cu noi în raportŭ de amiciție și de bună vecinătate, lucru necesarŭ, că vorŭ trebui sĕ renunțe pentru totdéuna la utopii vătămătóre, în prima liniă chiar la acelea ce caută a le urmări. Acésta e chiar în interesulŭ Bulgarilorŭ, cărora ne permitemŭ a le da acestŭ sfatŭ.

Așa sciu „rĕsplăti“ Bulgarii sângele Dorobanțilorŭ românĭ vĕrsatŭ pe câmpiile Bulgariei pentru libertarea acesteia de sub Turcĭ! Câtă ingratitudine! Dér în cele din urmă póte că le va întra în g l a v ă, că n'au de-a face cu Sêrbii.

SCIRILE ḌILEI.

„Kolozsvar“ publică unŭ apelŭ către ungurii și mai virtosŭ către comercianții și industriașii maghiarĭ din *Bistrița*, prin care acești suntŭ rugațĭ sĕ nu se mai rușineze a purta numele ungurescŭ, ce l'au primitŭ în botezŭ, sĕ nu se lase a fi amăgițĭ de speranța, că decă vorŭ eschide de pe firmele lorŭ numele ungurescŭ și ilŭ vorŭ înlocui cu „Iohann“ în locŭ de „János«, »Carl“ în locŭ de „Károly“ etc. vorŭ atrage prin acésta pe cumpĕrătorii sașĭ și vorŭ fi scutițĭ de mânia ce o au aceștia contra Maghiarilorŭ. »Orĭ dóră d-vóstră urițĭ pe Maghiarĭ? Vrețĭ sĕ vĕ lingușițĭ înaintea cuiva prin germanisare? Vĕ rugămŭ« — termină apelulŭ — ‚sĕ nu vĕ pară rĕu că sunteți Maghiarĭ. Acésta e o frumósă măestriă...“ — Cum se potrivesce asta „liberalilorŭ“ dela foia bugetară cu sbieretele contra numelorŭ de botezŭ de pe firmele nemaghiare?

—x—

In luna trecută s'au estradatŭ din comitatulŭ *Sibiiului* 249 pașapórte pentru liberă trecere în *România* pe timpŭ de 15 ḍile. In dare s'au încassatŭ cu 9680 fl. 62 cr. mai puținŭ ca în anulŭ trecutŭ aceeașĭ lună.

—x—

Programa gimnasiului gr.-or. superiorŭ din Sucéva pentru anulŭ 1887 publicată de directorulŭ gimnasiului d-lŭ Stefanŭ Dracinski cuprinde în limba românéscă Cântulŭ alŭ IV din Aeneida lui Virgil în metrulŭ originalŭ, adecă în hexametre. In anulŭ 1887 au fostŭ ocupați la acestŭ gimnasiu 21 de profesorĭ, er numĕrulŭ studențilorŭ a fostŭ 368 și anume: românĭ 162, germanĭ 160, dintre carĭ 116 jidovĭ, rutenĭ 5, polonĭ 29, armenĭ 5, ungurĭ 2; er după loculŭ nascerii au fostŭ 106 studențĭ din Sucéva, 209 din Bucovina afară de Suceava, 28 din România, 17 din Galiția, 1 din Moravia, 1 din Ungaria, 1 din Turcia. Stipendii au fostŭ de tóte 14 cu suma anuală de 940 fl. v. a.

—x—

Industriașilorŭ și meseriașilorŭ din *Bistriță* li s'a concesŭ, printr'unŭ conclusŭ alŭ adunării comitatense sĕ cerceteze têrgurile sĕptĕmânale în totŭ ținutulŭ comitatului Bistrița-Năsĕudŭ. De altă parte s'a primitŭ conclusulŭ comunității orășenescĭ d'a se spori la 500 fl. subvențiunea anuală de 300 fl. ce se dă bisericei gr. cat., și d'a se da o subvențiune de 50 fl. pe anŭ bisericei reformate.

—x—

Proprietățile statului dela Deva s'au luatŭ din mâna arendașului, plătindu-i-se pentru acesta o despăgubire de 50,000 fl. Despre folosirea ulterióră a acestorŭ proprietățĭ s'au rĕspânditŭ diferite sgomote. E probabilŭ că *se vorŭ colonisa cu Ceangăi* — Negreșitŭ în scopulŭ maghiarisărei, dér au greșitŭ adressa maghiarisatorii. După ce le lasă gura apă nu vorŭ păpa!

Zarandu, 9/21 Decemvre 1887.

Investigațiunea parlamentară ordonată în causa alegerei de deputatŭ dietalŭ din **Baia de Crișiu dela** 17 Iuniu n. anulŭ curentŭ s'a terminatŭ erĭ. Comisarulŭ Zoltan *Török* în 11 l. c. séra a sositŭ la Baia de Crișiu. Efectuirea acestei investigațiunĭ a duratŭ 9 ḍile și anume din 12 până inclusive în 20 Decemvre a.c. S'au ascultatŭ peste 300 de martorĭ. Protocolulŭ de investigațiune conține 71 de cóle. Din partea petențilorŭ a participatŭ la investigare: Ioanŭ *Popovicĭ Desseanu* adv. din Aradŭ, Vasile *Damianŭ* protopopŭ din Bradŭ și mai în urmă Teodorŭ *Popŭ* adv. din Baia de Crișiu. Ascultarea martorilorŭ s'a făcutŭ în localitățile judecătoriei de cercŭ din Baia de Crișiu. In urmă s'a făcutŭ și oculațiunea localităților și a terenului de alegere, despre

ceea ce comisarulŭ şĭ-a luatŭ notiţa, avêndŭ sĕ raporteze dietei în detailŭ despre tóte.

După acésta investigare cerculŭ pare a fi mai liniştită, deşi cercetarea nu s'a efectuitŭ cu rigorea şi nepartialitatea dorită. Clica Márkossy-Mihalovits a fostŭ fórte cruţată şi i s'a datŭ ocasiune d'a influinţa pe uni dintre martorĭ, dintre carĭ, după părerea generală mulţĭ orŭ fi juratŭ şi falsŭ.

Adevĕratŭ, că fasiunile martorilorŭ, mai cu sémă la unele împrejurărĭ mai secundare, suntŭ diferite şi nu este uşorŭ a scóte din ele faptele adevĕrate intêmplate, aceea însĕ este constatŭ: 1) că candidatul Truţa cu nedreptulŭ a fostŭ provocatŭ din partea presedintelui de alegere Imets sĕ şĭ justifice dreptulŭ de alegĕtorŭ, care nejustificându lŭ, preşedintele a publicatŭ alegĕtorilorŭ decisiunea, că voturile date lui Truţa le va considera de *nevalide*, le va *nimici* şi că pe Holaki ilŭ va dechiare de alesŭ şi atuncĭ, când Truţa arŭ avea maioritate. 2) că nenumeraţĭ alegĕtorĭ au fostŭ *împedecaţĭ* în esercitarea dreptului de alegere şi votare; 3) că Truţa ar fi căpătatŭ *maioritatea* voturilorŭ, décă alegerea ar fi decursŭ liberŭ; 4) că *prescrisele legei*, cu privire mai cu sémă la orele fixe ale începerei şi finirea votului de alegere nu *s'au respectatŭ*; 5) că comuna *Baldorini n'a fostŭ admisă la votare* în ordinea con unelorŭ stabilită, pre cum nicĭ comuna *Mesteacănu*. Punctele 4) şi 5) sunt dovedite altcum şi cu actele de alegere.

Nu voimŭ sĕ prejudecămŭ decisiunei comisiunei judiciare a dietei, care are sĕ se pronunţe în acéstă causă, atâta însĕ totuşĭ fiă-ne permisŭ a constata, că suntŭ motive suficiente pentru *nimicire*.

Nu mĕ potŭ estinde în detaiu la descrierea fasiunilorŭ martorilorŭ, între carĭ unele suntŭ caracteristice fórte. Cum sunt informatŭ actele acestei cause mai târdiu tóte vorŭ fi date publicităţii.

Nu potŭ lăsa, sĕ nu amintescŭ, că Imets Ignacz, preşedintele de alegere, citatŭ fiindŭ înaintea comisarului s'a presentatŭ cu o *scrisóre* în mână şi de pre aceea voia sĕ *cetéscă* rĕspunsurile la întrebările, carĭ i se vorŭ pune; însĕ mustrarea consciinţei şi mulţimea întrebărilorŭ în aşa confusiune mare l'a adusŭ, în câtŭ îi tremura hârtia în mână ca frundi, şi nu mai putea sĕ cetéscă nicĭ sĕ rĕspundă vre-unŭ cuvêntŭ la obiectŭ cum se vede, până ce nu s'a rugatŭ de comisarŭ sĕ-lŭ lase sĕ ésă afară din causă naturală, în faptŭ însĕ ca sĕ se rĕcoréscă şi sĕ se mai convorbéscă cu atot-puterniculŭ protopretore Márkossy.

Atâtŭ la alegere, câtŭ şi la cercetare, cu multă părere de rĕu a trebuitŭ sĕ observŭ, că — atarĭ ocasiunĭ, sub stăpânirea unguréscă, aşa după cum se esecută şi sĕ supraveghiază esecutarea legilorŭ la noi, ca şi anume, în partea cea mai mare, suntŭ în defavorulŭ moralităţii publice. Caracterele ómenilorŭ espuşĭ la atâtea tentaţiunĭ se debilitéză, degenereză, şi numai puţine suntŭ carĭ se întărescŭ şi se oţélescŭ.

Suntemŭ curioşĭ, că după atâtea sguduirĭ şi frămêntărĭ, ce va dice comisiunea competentă, când la noi în cele politice scimŭ cu ce mĕsură se mĕsură dreptatea. Vederemo!

c. o.

Şercaia, 18 Decemvre 1887.

Stimate Domnule Redactorŭ! Vĕdêndŭ că în preţuita fóiă ce dirigiaţĭ, aşa dicêndŭ mai din tóte părţile se raportéză scirĭ despre bântuirile ce le sufere poporulŭ sub cârmuirea unorŭ amploiaţĭ îngâmfaţĭ, numai din ju rulŭ acesta nu se aude nimicŭ, ca şi când aci ar fi mulţămirea cea mai mare între poporŭ, cu tóte că persecuţiunile suntŭ dilnice, şi vĕdêndŭ că cei mai chemaţi ca mine séu nu suntŭ informaţĭ, seu negligă de a infera nedreptăţirile ce ni-se facŭ, îmĭ permitŭ a aduce unele casurĭ concrete spre a se da publicităţii:

Este sciutŭ tuturorŭ, că până de curêndŭ în comitatulŭ Făgăraşului amploiaţii atâtŭ dela forulŭ juridicŭ câtŭ şi politicŭ — cu prea puţină escepţiune — erau din sînulŭ acestui comitatŭ, toţĭ Românĭ de origine, şi cu deosebire în cerculŭ Şercaiei au funcţionatŭ totŭ numai amploiaţĭ românĭ, pentru că în acestŭ cercŭ nicĭ nu suntŭ alte naţiunĭ şi aşa atâtŭ partea juridică, câtŭ şi cea politică a fostŭ condusă spre cea mai mare mulţămire a poporaţiunei de aci.

Ce sĕ vedĭ însĕ? In anulŭ 1885, pre când şi-a inceputŭ „Kulturegyletulŭ" activitatea sa cu deadinsulŭ, pre atuncĭ s'a cercatŭ chiarŭ şi la noi, în Şercaia, a se căpăta membri cu o listă de subscriere, însĕ nu şi a pututŭ ajunge scopulŭ, căcĭ Românii de aci sciu tótă „bunĕtatea unguréscă« câtŭ este de dulce! şi de aceea se ferescŭ pre cât se póte de orĭ-ce promisiunĭ unse cu miere, prin urmare „Kulturegyletulŭ" nu a pututŭ prinde rădăcină la noi.

Şi care a fostŭ urmarea? Aceea că nu multŭ după aceea s'au delăturatŭ mai întâiu amploiaţii dela pretură, apoi pre încetulŭ s'au schimbatŭ cu totulŭ şi cei dela judecătoriă, şi s'au înlocuitŭ la ambe oficiele totŭ numai cu maghiaronĭ, şi adi ne-am pomenit că décă voimŭ ceva la judecătoriă seu la pretură, acésta numai în limba maghiară o putemŭ face, şi incusele seu plânsorile nicĭ că se primescŭ altcum, şi mai totŭ-déuna nepricepêndŭ partidele limba maghiară se întêmplă, că se aducŭ sentinţe de sĕ te apere Tatălŭ cerului.

Până nu eramŭ tractaţĭ astfelŭ, treburile mergeau de totŭ bine, căcĭ celŭ puţinŭ fiăcăruia îi era iertatŭ a se plânge la judecătoriă în limba sa, desfăşurându şĭ nĕcasurile ce-lŭ apasă după starea lorŭ; adĭ tóte acestea suntŭ sistate, căcĭ s'au pedepsitŭ cu arestŭ şi banĭ nu numai învĕţătorĭ şi ómenĭ mai inteliginţĭ, ci chiar şi preoţĭ, carĭ s'au încercatŭ a face la câte unŭ bietŭ omŭ sĕracŭ câte o cerere séu arĕtare simplă atâtŭ la pretură în cause administrative, câtŭ şi la judecătoriă în cause de abatere şi s'au opritŭ strajnicŭ înaintarea de recurse compuse în comună de câte unŭ învĕţătorŭ seu preotŭ în favorea interesatului, fără de nicĭ o taxă, ci purŭ numai spre ajutorarea sĕracilorŭ, carĭ nu potŭ plăti pre advocatulŭ.

Aşa suntemŭ tractaţĭ noi sub stăpânirea d-lui jude r. cercualŭ Gal Domokos, care, ca fostŭ sub-jude r. cercualŭ în Făgăraşŭ, fu transferatŭ la noi şi câtŭ ce a luatŭ péna în mână a şi începutŭ a pedepsi pe bieţii poporenĭ fără cruţare, şi mai cu semă pe inteligenţa română, carea nu a voitŭ a i da votulŭ la alegerea sa ca membru în comisiunea municipală (vedi „Gazeta Trans." No. 108 din 1887). Mai cu semă işĭ varsă furia persecuţiunilorŭ sale asupra preoţilorŭ învĕţătorilorŭ şi altorŭ Românĭ cunoscĕtorĭ de carte, carĭ au făcutŭ câte unŭ recursŭ la poporenii lorŭ şi i-au ajutatŭ apelândŭ câte o sentinţă ce era de totŭ asupritóre şi netemeinică. Aceştĭ inteligenţĭ cu tragere de inimă pentru poporŭ au fostŭ traşĭ în cercetare criminală şi pedepsiţĭ aspru!! Ér poporenilorŭ li sa demandatŭ, ca de aci înainte, care voesce a incusa sĕ se presenteze verbaliter cu incusa la judecătoriă, unde trebue apoi sĕ vorbéscă unguresce cu »Măria sa« d-lŭ judeţŭ Gál. Bieţii ómenĭ vĕdêndŭ acésta, mai bine rabdă cu daună şi şedŭ acasă.

Gál Domokos însĕ se fălesce că elŭ a adusŭ pacea în acestŭ cercŭ, şi cine nu-lŭ cunósce pre Gál póte sĕ-lŭ şi crédă. Noi însĕ dicemŭ sĕ feréscă Dumnedeu de asemenea pace!

Apoi vai de sentimentulŭ de dreptate cu care îşĭ împlinesce acestŭ Gal oficiulŭ sĕu. Observarea legei se pare că dn-lui o consideră în unele casurĭ numai ca ceva lateralŭ. Voiu aduce câteva casurĭ:

S'a intêmplatŭ că o partidă a incusatŭ la oficiulŭ comunalŭ în S. pentru o sumă de banĭ în causă bagatelă, la diua de pertractare înfăţişându-se numai incusatulŭ, s'a adusŭ sentinţa în meritŭ, adecă contumaţială. La două trei lunĭ după aducerea sentinţei de susŭ, totŭ acelŭ incusatorŭ şi totŭ pentru pretensiunea de susŭ a incusatŭ din nou la judecătoriă, adecă la d-lŭ Gál, şi acesta în „energia" sa, fără a mai cerceta starea causei, aduce sentinţa şi dejudecă pe incusatulŭ fără ca acesta sĕ fiă ascultatŭ. Numai în urma recursului a pututŭ scăpa bietulŭ omŭ.

Totŭ d-l Gàlŭ a adusŭ şi următórea sentinţă ciudată: Dómna X a fostŭ incusată de diurnistulŭ Krisan Miklos, — care de erĭ-alaltăerĭ fabricéză la buchile lui Gál Domokos — cum că a vătămatŭ onorea servitórei lui Krisan — de origine Ţigancă — şi fără multă vorbă faimosulŭ Gal — ca »Koma« alŭ diurnistului sĕu — aduce scutinţa şi *dejudecă pe o femeiă onestă şi cultă la arestŭ personalŭ de 10 dile şi 5 fl. pedépsă (!!) fără a ţiné semă la contra dovedile produse.*

Vedĭ bine, în urma recursului s'a anulatŭ sentinţa dér vada şi buna reputaţiă a persónei inteligente faţă de o neorustică este vătămată.

Mai multŭ: unŭ notarŭ, anume Moldovanŭ Miklos, încă din 2 Decemvre 1887 a fostŭ incusatŭ pentru crima de „*lasa maiestate*" în gradŭ superlativŭ, pentru falsificarea jurnalului de banĭ alŭ comunei Perşianĭ şi pentru altele, atâtŭ la judecătoria din Şiercaia câtŭ şi la pretură. Şi ce s'a întêmplatŭ? — Până acumŭ nimicŭ! Ba pretura a învestigatŭ starea lucrului la faţa locului, ascultândŭ martorii, şi s'a constatatŭ realitatea faptelorŭ prin jurămintele a 8 martorĭ, cu preotulŭ Popa Inţinu în frunte; şi cu tóte acestea — se înţelege, omul lui Gal fiindŭ — acestŭ notarŭ, care nu de multŭ au fostă destituitŭ totalŭ din postulŭ de vicepretore pentru abusŭ de potestate oficiósă, (estradarea de paşpórte false) se mai sufere şi adi în oficiulŭ sĕu de notarŭ şi magistru de postă. Nu scimŭ décă şi direcţiunea r. de postă din Sibiiu are cunoscinţă despre acésta, dér sigurŭ este că acestŭ notarŭ şĭ-a perdutŭ tótă încrederea la poporŭ.

Aceste şi multe altele suntŭ mĕsurile de „dreptate" ce se făuréză la noi însĕ poporenii noştri suntŭ îndelungŭ răbdătorĭ şi suferŭ în speranţa că dóră vorŭ veni odată timpurĭ mai bune şi pentru noi.

Unulŭ din sînulŭ poporului.

Sîndu, 18 Decemvre 1887.

Onorate Domnule Redactorŭ! Considerândŭ seriosŭ şi fără de nicĭ o preocupaţiune sórtea învĕţătorilorŭ românĭ, şi cumpănindŭ cu deamĕruntulŭ tóte prigonirile ce aceştia au a le indura — adĭ într'o formă, mâne 'ntralta — iţĭ vine a crede, că dóră numai ei suntŭ meniţĭ de provedinţă a fi obiectulŭ tuturorŭ nĕcazurilorŭ şi a suferinţelorŭ.

Persecuţiunile, ce contrarii limbei şi naţiunei nóstre le esercéză contra bravilorŭ noştri anteluptătorĭ, neajunsurile ce le suferŭ aceştia, petrucă cutéză a grăi adevĕrulŭ, care strălucesce ca lumina sórei — suntŭ grele pentru totŭ natulŭ românŭ, dér pentru învĕţătorulŭ românŭ ca luminătorŭ alŭ poporului suntŭ şi mai apĕsătóre.

In 20 Noemvre a. c. prin o citaţiune dela oficiulŭ pretorialŭ din Turda fui provocatŭ, ca sub pedépsă de 5 fl. pe diua următóre sĕ mĕ presentezŭ înaintea subscrisului d. protopretore — unde la timpulŭ hotărîtŭ mĕ şi presentaiu.

Nicĭ unŭ trăsnetŭ nu m'ar fi surprinsŭ mai tare ca

---

(2) FOILETONU.

„PĂRINŢII PATRIEI".

— Epopeă —

Am disŭ cumcă multe rele asuprescŭ bietulŭ poporŭ,
Contribuţiunea-i multă şi puţinŭ venitulŭ lorŭ.
Şi 'ntradevĕrŭ multe rele sbiciuiescŭ pre muritorĭ
Aicĭ în acéstă lume, şi cugeţĭ adeseorĭ,
Că pentruce le concede Provedinţa nepĕtrunsă?
Din o causă pré 'nţeléptă dinaintea nóstră-ascunsă!
Décă relele şi lipsa arŭ fi eschise din lume,
Şi ar domni prisosinţa aicĭ pe pămêntŭ anume,
Ce ar fi atuncĭ de ómenĭ? Ar deveni îmbuibaţĭ,
Avêndŭ tóte 'n prisosinţă ar trăi pré desmerdaţĭ...
Mâncândŭ şi bêndŭ fără cumpĕtŭ s'ar ingroşa la cerbice,
Şi plinĭ de temeritate autorităţii-arŭ dice:
»De acum iţĭ dau de şcire, ca sĕ nu 'mĭ demândĭ mai multŭ,
Că de nimene în lume eu în vecĭ nu mai ascultŭ!«
Totă ordinea din lume la momentŭ ar înceta,
Beţivii pe vêrfulŭ casei... s'arŭ urca şĭ-arŭ înjura...
Şi petrecêndŭ fără grije şi fără nicĭ unŭ suspinŭ,
Óre n'ar perde cu toţii şi sublimulŭ lorŭ destinŭ?
Fiindŭ seduşĭ în continuu de acelŭ vechiu şarlatanŭ,
Óre n'ar cădea cu toţii jertfă rĕului Satanŭ?
Provedinţa chiar dispune pedepse sbiciuitóre,
Ca ómenii sĕ cunóscă cursa cea înşelătóre,
Ce cu multă vicleniă o întinde duhulŭ rĕu,
Nisuindu se a prinde pe ómenĭ în laţulŭ sĕu.
Insĕ sfânta Provedinţă, din cause fórte fundate
Pre ómenĭ ea înzestrat'a cu deplină libertate:
Aşa potŭ ei sĕ priméscă o remuneraţiune,
Orĭ o fórte grea pedépsă cu fapta 'n proporţiune.
Scimŭ cumcă maşina ţĕrei după lege se 'nvêrtesce,
Şĭ-amŭ mai disŭ noi cumcă legea rĕsplătesce-orĭ pedepsesce;
Scimŭ cumcă judecătorii au o sfântă datorinţă
Ca sĕ pedepséscă rĕulŭ încâtŭ le stă în putinţă.
Din aceste pré firesce urméză o întrebare,
Grandiósă şi cumplită, câtŭ Himalaya de mare:
Pentru ce concede legea, ca monstruósa beţiă
Sĕ comită-atâtea rele, atâta anomaliă???
Pentru-ce nu o jignesce prin pedépsă grea amară,
Ca sĕ nu producă-atâtea desastre grele în ţéră?
Astă 'ntrebare naivă, fiéscă însĕ, vedĭ bine,
Multe controverse are, multe dileme conţine...
Ne voindŭ sĕ mai producemŭ vr'o digresiune mare,
Vomŭ rĕspunde indirecte la acéstă întrebare:
Tóte legile din ţéră suntŭ unŭ productŭ omenescŭ,
Nu potŭ fi déră perfecte, e unŭ lucru pré firescŭ.

Dup'astă digresiune sĕ revinŭ ér la obiectŭ,
Şi tema lucrărei nóstre sĕ o propunemŭ directŭ.
Câte oficii sublime, câţĭ iluştri demnitarĭ,
Bărbaţĭ eruditĭ, cu carte, toţĭ au datorinţe marĭ
Speciale, dér în fine toţĭ au nobila onóre,
Cumcă legile din ţéră sĕ le ţină în vigóre.
Şi fiindŭ că pân'acuma am vorbitŭ multŭ despre lege,
Nu vă fi de prisosŭ déră, de vomŭ voi a direge
Intrebarea mai departe anume despre-ai ei sorginţĭ:
Unde 'şi are ea isvorulŭ? — La ai Patriei Părinţĭ!
Aceştia toţĭ cu toţii-sŭ provĕduţĭ cu-o misiune
Nobilă şi strălucită; prin a lorŭ discusiune,
Crează legile ţĕrei, şi suprema Maiestate
Décă le sancţionéză, legile suntŭ promulgate.
Destulŭ acum despre lege, despre originea ei,
Şi sĕ vorbimŭ mai departe de părinţii patriei.
Ei suntŭ deputaţii ţĕrei, se numescŭ şi ablegaţĭ,

acusarea ce mi se dădŭ spre cetire de către d. protopretore. Eră cuprinsulŭ acelei acusări:

1. Că frecventândŭ in anii trecuţi mai mulţi elevi maghiari scóla nóstră română din locŭ, i-aşŭ fi instruitŭ că Maghiarii s'au nutritŭ la inceputŭ cu lapte de câne.

2. Că aşŭ fi ḑisŭ in publicŭ, că religiunea unitară este păgână, că Dḑeu nu are scire de ea şi nu este întemeiată de Isusŭ Christosŭ, ci de unŭ omŭ nebunŭ (egy aolond ember alapitotta).

3. Că eu semênŭ ceórtă intre conlocuitorii acestei comune (Români şi Unguri) şi că aceştia numai pentru mine nu potŭ laolaltă trăi in armonia frăţéscă.

Mai departe mi-se imputá, că adunândŭ poporulŭ in mai multe rênduri la scólă i-am cetitŭ romanulŭ „Horea“, care ocasiune incă o am folosit'o totdeuna numai spre a agita românimea contra Maghiarilorŭ; în fine se pretinde, ca sĕ fiu pedepsitŭ după meritŭ şi permutatŭ dela docentura acésta. Şi apoi lucrulŭ celŭ mai de miratŭ pentru mine era, că spre dovedirea tuturorŭ punctelorŭ acestora acusatorulŭ privatŭ alŭ meu se provocá la 4 martori oculari.

După acesta urmă rĕspunsulŭ meu şi ascultarea martorilorŭ.

Eu scindu-mĕ cu totulŭ nevinovatŭ, respinseiu tóte punctele afară de cetirea romanului „Horea“, insĕ nici acésta după cum m'au fostŭ denunţatŭ rĕutăcioşii calumniatori, ci precum in adevĕrŭ s'a şi intemplatŭ, că adecă: „inainte de asta cu trei patru ani avêndu-lŭ — l'am şi cetitŭ — cei dreptŭ, dér nu cu intenţiuni agitătóre, nici poporului adunatŭ anume spre acestŭ scopŭ; aflândŭ insĕ după aceea din ḑiare oprirea lui, l'am şi prăpăditŭ.

Martorii aduşi contra mea încă nu putură ajuta acusatorilorŭ cu nimicŭ, pentru că acusarea nu le-a fostŭ dreptă.

Aşa pe basa protocolului de investigare in a cărui cuprinsŭ se reoglindézá tótă nevinovăţia mea, dela locurile mai inalte fui mai târḑiu achitatŭ, făcêndu-mĕ atentŭ, ca pe viitorŭ sĕ mĕ reţinŭ de orice agitaţiuni religióse şi naţionale.

Puţini dintre cetitorii noştri ar fi aplicaţi a crede, că autorulŭ acestorŭ bălecării neruşinate ar fi vr'unŭ Românŭ şi totuşi e aşa; căci câtŭ luai in mână scrisórea denunţătóre mĕ convinseiu pe deplinŭ, că ea este productulŭ subnotariului Ioanŭ Cadarŭ ca autorŭ, şi scrisórea mânei sale proprie subscrisă de unŭ „ţândală“ ca autorŭ, care nici că e in stare sĕ pricépă cuprinsulŭ acelei acusări, ci numai ilŭ folosiră ca instrumentŭ.

Étă D-le Redactorŭ! dela unŭ Românŭ — precum d-lŭ subnotarŭ Ioanŭ Cadarŭ pretinde a fi — ce trebue sĕ indurămŭ noi; dênsulŭ prin nisce minciuni eşite din inimă rĕutăciósă s'a trudítŭ a mĕ neferici, déră scopulŭ lui mârşavŭ nu şi l'a ajunsŭ, Dumnedḑeu nu i-a ajutatŭ, pentru nevinovăţia mea.

Cu tóte că eu aşŭ avea a da publicităţii câte slăbiciuni tóte comise de dênsulŭ — cari îi pătéză caracterulŭ naţionalŭ — der la aşa ceva nu mĕ lasă consciinţa mea de Românŭ, ci lasŭ ca pedépsa faptelorŭ lui sĕ-lŭ ajungă, mai curêndŭ ori mai târḑiu.

Aceea insĕ mĕ rogŭ, ca intêmplarea acésta, chiar in interesulŭ causei, sĕ binevoiţi a o da publicităţii, ca onoratulŭ publicŭ cetitoriu sĕ-şi cunóscă ómenii sĕi şi pe viitorŭ sĕ scie cu cine are de a face.

Ioanŭ Peşteanu
învĕţătorŭ în Sindu.

Sciri poliţienesci. Cu ocasiunea têrgului de aḑi, ḑilerulŭ Constantinŭ Davidŭ din Sâmpetru a furatŭ lipscanului de aci Riesenberg unŭ şalŭ de femeiă. Făptuitorulŭ fŭ prinsŭ şi predatŭ judecătoriei penale.

Aḑi diminéţă s'a confiscatŭ o cantitate mai mare de vênaturi, epuri, căpriore, găinuşi, fiindŭ că posesorulŭ lorŭ n'a putútŭ arăta certificatulŭ prescrisŭ.

Datorinţele bunului învĕţatorŭ ca educâtor.

— Studiu pedagogicŭ. —

(Fine).

III. Invĕţătorulŭ elementarŭ caută sĕ fie în urmă cu scolarii sĕi unŭ copilŭ!

Acestŭ simţĕmêntŭ de copilŭ trebue sĕ-lŭ arate elŭ:

a) In veseliă copilărêscă. Acésta se cere cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că pruncii in tótă vremea suntŭ veseli. Motto alŭ lorŭ e: *veselia*. Şi decă câte-odată ei suntŭ siliţi prin ordine şi lege la óreşi-care seriositate: seriositatea lorŭ nu e altceva, decâtŭ unŭ risŭ ţinutŭ. Şi decă ne uitămŭ cu atenţiune la unŭ copilŭ de etatea acésta, indată observămŭ, că elŭ mai cu plăcere acolo se associază, unde se petrecŭ glume plăcute şi risuri homerice.

Deci decă vremŭ sĕ fimŭ învĕţătorii acestorŭ temperamente vesele, caută mai ântêiu sĕ ne însuşimŭ natura lorŭ şi sĕ ne petrecemŭ cu dênşii; căci aşa de sigurŭ vomŭ câştiga simpatiile lorŭ!

Unii dintre fraţii învĕţătorì vorŭ ḑice: *„acésta e uşorŭ de ḑisŭ, însĕ greu de făcutŭ.“* Şi aceia vorŭ avé tótă dreptatea, deórece aici se adună mai mulţi factori impiedecători d. e. temperamentulŭ învĕţătorului, o nefericire órecare ori griji familiare, óre-care morbŭ, indisposiţiune etc. Da, sub atari impreĵurări e cu greu, într'adevĕrŭ cu greu, d'a păşi in acordŭ cu veselele naturi ale micilorŭ şi naivilorŭ omeni! Căcí bărbatului, care'e e in mijloculŭ unei vieţi serióse, ba póte e şi capulŭ unei familii, nu i vine totdeuna pofta d'a sta cu urechea la doga ceterii!

Cu tóte acestea însĕ se cere dela unŭ învĕţătorŭ elementarŭ, ca sĕ nisuiéscă d'a ajunge la acestŭ caracterŭ veselŭ de copilŭ: *prin privire şi purtare, prin cuvêntŭ şi tonŭ.* Numai acelŭ învĕţătorŭ va fi adevĕratŭ învĕţătorŭ, carele va fi copilŭ faţă de copiii sĕi într'acestŭ inţelesŭ. Veselia copilărêscă işi are isvorulŭ în inimă şi numai in inimă caută s'o pórte şi învĕţătorulŭ. Ea trebue sĕ fiă tonulŭ principalŭ alŭ caracterului sĕu.

b) *In iubire copilărêscă.* Copii dela 6—7 ani arată de regulă faţă de persónele necunoscute óre-care sfiélă, carea insĕ pre locŭ dispare, indată ce străinulŭ vorbesce cu ei in modŭ pretinescŭ. Cu puţine esceptiuni, pruncii arată şi către noi aceeaşi sfiélă — la prima óră, când suntŭ conduşi în şcólă. Dér acéstă neincredere şi nealipire dispare într'a doua ori a treia ḑi, indată ce micuţii observă, că învĕţătoriulŭ îi iubesce.

Natura lorŭ stă tótă în iubire. Şi deóre ce ei până acum au fostŭ legănaţi in braţele iubirei, e o recerinţă nedispensabilă, ca ei sĕ iubéscă. Acéstă iubire se manifestă reciprocŭ şi intre dênşii, decă nu cumva ii despărţesce mândria casei, a rangului ori chiarŭ a banilorŭ. Ei din natura lorŭ nu prea facŭ deosebire intre avutŭ şi proletarŭ, intre frumosŭ şi uritŭ.

De multe ori am vĕḑutŭ pre aceşti micuţi îmbrăţişându-se şi sărutându-se. Şi décă se nasce vre-o certă între doi, şi merge lucrulŭ până acolo încâtŭ e vorbă de pălmi: *flacăra mâniei se stinge iute, pre câtŭ de iute a eruptŭ şi rĕsboiulŭ.* Se'nchee pace, dér de rĕsbunare nu-i nici vorbă!

De câte-ori am vĕḑutŭ eu că'şi imparţŭ pânea de diminéţa; de câte ori am vĕḑutŭ născêndu-se o adevĕrată emulaţiune, când e vorba d'a imprumuta cuţitului-va şcolarŭ d. e. o cerusă. — Câtŭ de iute se ajută ei unulŭ pre altulŭ, când d. e. unulŭ nu găsesce de grabă pasagiulŭ dintr'o bucată de cetire etc.

Ferice déră de învĕţătorii elementari şi ferice de micuţii noştri şcolari, când sufletele nóstre se'ncălḑescŭ de-o atare împărţélă, iute iuţélă şi uitătóre iubire! Pruncii toţi suntŭ nesce inime nevinovate, n'au întristatŭ pre nime, şi nici pre noi nu vréu sĕ ne întristeze. Şi décă acéstă iubire ne va înflăcăra şi pre noi, de sigurŭ nu ne va lipsi paciinţa, carea este una dintre principalele calităţi, ce trebue sĕ le intrunéscă bunulŭ învĕţătorŭ!

Hordou, 1887.

Dascălulŭ: *Iuliu Bugnariu.*

Concursŭ. La premiulŭ de 10 fl. v. oferitŭ de parochulŭ *Victorŭ Popea* din Satulungŭ pentru elaborarea temei de cuprinsulŭ:

„Ce este învĕţătorulŭ? Chiemarea cea înaltă a lui şi stima ce i se cuvine din partea omenimei.“

Subsemnatulŭ birou deschide prin acésta concursŭ cu terminulŭ până la *9/21 Martie 1888.*

Elaboratele ce vorŭ intra la acestŭ concursŭ au sĕ intrunéscă următórele condiţiuni:

a) Tema sĕ fiă lucrată în formă de cuvêntare.
b) Stilulŭ sĕ fiă câtŭ sĕ póte la inţelesulŭ poporului.
c) Fiecare temă sĕ fiă însoţită de unŭ motto.
d) Numele autorului va fi cuprinsŭ într'unŭ plicŭ sigilatŭ, care va purta d'asupra motto temei.
e) Tema sĕ fiă scrisă de mână streină.
f) Lucrările nepremiate se vorŭ retrimite la cererea autorilorŭ lorŭ; necerêndu-le dênşii, pliculŭ se va arde şi eleboratele lorŭ se vorŭ păstra în archiva bibliotecii reuniunei.
g) Dreptulŭ de proprietate asupra temei premiate rĕmâne alŭ autorului ei, carele pentru divulgarea ei în poporulŭ nostru este obligatŭ a o publica într'unulŭ din jurnalele române din patrie şi rugatŭ după aceea a o retipări în broşuri.
h) Reflectanţii au a-şi trimite elaboratele lorŭ până la terminulŭ amintitŭ la preşedintele despărţĕmêntului I alŭ reuniunei învĕţătorilorŭ români din districtulŭ Braşovului *Ioanŭ Dorca* în Satulungŭ (Hosszufalu).

Satulungŭ, 1/13 Decemvre 1887.

Ioanŭ Dorca preşed. — *Nicolau Bârsênŭ* secretarŭ.

Convocare! P. T. Domni membri ai Associaţiunei de anticipaţiune şi creditŭ »Haţiegana« (corespundêndŭ resoluţiunei onoratului Tribunalŭ reg. ca forŭ comerciatŭ Deva din 9 Decemvre a. c. Nr. 5515 ex. 1887) suntŭ învitaţi a se presenta sĕu în persónă sĕu prin plenipotenţiaţi la adunarea generală suplimentară ce se va ţinea la 21 Ianuariu 1888 la 10 ore a. m. st. n. în casa D. B. Popoviciu in piaţa Haţegului.

Obiectele de pertractare suntŭ:

1 Intregirea §. 47. din statute în conformitate cu art. de lege 37 din 1875, §. 305 306 şi art. de lege 60 din 1881 §. 115

Haţiegŭ, la 20 Decemvre 1887.

Mihailŭ Bontescu directorŭ — *Ioane Tocaciu* secret.

Ultime sciri.

Din Brody se scrie către „Neue fr. Presse“: Din Rusia sudică se înaintéză mereu trupe prin Zdolbonovo, Kovel şi Brest către Polonia. Suntŭ cu deosebire regimente de cavaleriă donică şi caucasică, dintre care unulŭ a rĕmasŭ sĕ 'ntărêscă garnisóna din Brest, unde totodată se adună provisiuni. In Dubno s'au înfiinţatŭ la gară mari deposite de orḑŭ pentru scopuri erariale şi se construescŭ grămeḑi de forte considerabile cantităţi de orḑŭ.

„Naţiunea“ din Bucuresci scrie: In şedinţa intimă a maiorităţei ţinută alaltă-séră la senatŭ, primulŭ ministru a cerutŭ maiorităţilorŭ unŭ creditŭ de peste 80 milióne lei, dintre cari 60 milióne peutru ministrulŭ de rĕsboiu şi peste 20 milióne pentru nouĕ drumuri de ferŭ strategice. D. Iónŭ Brătianu a declaratŭ că unŭ rĕsboiu e cu neputinţă de înlăturatŭ.

SCIRÌ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BELGRADŬ, 23 Decemvre. — Scupcina a decisŭ a recomanda guvernului ca sĕ desfiinţeze din motive de economiă legaţiunile sêrbesci dela Roma, Berlinŭ, Londra, Parisŭ şi Atena. Ristici a promisŭ că va lua în considerare decisiunea Scupcinei la compunerea budgetului.

BERLINŬ, 23 Decemvre. — Espectorările ḑiarului „Kölnische Zeitung“ în contra prinţului de Coburg se asigură că nu suntŭ făcute în urma unei inspiraţiuni oficióse.

VIENA, 23 Decemvre. — Cercurile politice de aici nu sciu nimicŭ despre aceea că eabinetulŭ rusescŭ ar fi făcutŭ împărtăşirea, cum că dislocarea şi concentrarea trupelorŭ rusesci în Polonia rusêscă s'a terminatŭ.

DIVERSE.

Ginerele lui Sadi-Carnot — Din Parisŭ 'i se scrie ḑiarului »Budapester Tagblatt“: »Intre cei condamnaţi la mórte, cari aştéptă graţie dela noulŭ presidentŭ alŭ republicei, se află în inchisórea din Dijon unŭ asasinŭ cu numele Chomot, care a jefuitŭ şi ucisŭ pe unŭ tovarăşŭ alŭ sĕu de călătorie. Şi chiar procurorulŭ din Dijon Cunisset-Carnot, ginerele lui Sadi-Carnot, a pledatŭ cu o logică siluită şi a cerutŭ ca asasinulŭ sĕ fiă ucisŭ. Ce va face acum presidentulŭ republicei? Compromite-va elŭ pe ginere-sĕu, graţiindŭ pe Chomot? Ori, pentru plăcerea ginerelui, işi va scălda mânile în sânge pentru prima dată? Ah! într'adevĕrŭ pentru unŭ preşedinte alŭ republicei e o mare nenorocire a ave unŭ ginere.

Ei ţera o represintă şi ei suntŭ îndatoraţi,
S'o conducă şi s'o drégă, după dreptate, firesce
Adunarea lorŭ întrégă „dieta ţĕrei“ se numesce.
Ei işi ţinŭ a lorŭ şedinţe în casa ţĕrei vestită,
Sala unde ţinŭ şedinţă parlamentŭ este numită.
Aşader în dieta ţĕrei şi în alŭ ei parlamentŭ
Se adună deputaţii; aici punŭ ei fundamentŭ
Politicei domnitóre, ce însémnă o direcţiune,
Ce afacerile ţĕrei bine sĕu rĕu le dispune.
Guvernulŭ în ori-ce ţĕră este dătătorŭ de tonŭ,
Guvernulŭ chiar şi în dietă încă face mare svonŭ.
Sub guvernŭ se înţelege după specialitate
Bărbaţi puşi în fruntea ţĕrei cu înaltă demnitate.
Ei frênele guvernărei în mânile lorŭ le ţinŭ,
Prin urmare-sŭ responsabili pentru al ţĕrei destinŭ.
Potestatea lorŭ înaltă în una se limitéză:
Singuri lege nu potŭ face, pe ei dieta'i controléză.
Au miniştrii însĕ 'n dietă o mare înrîurinţă,
Deşi nu domnesce 'n tóte a lorŭ proprià voinţă.
Când se discută o lege, se nascŭ multe cortroverse.
Fiindŭ dieta împărţită între partide diverse;
Dintre aceste partide două suntŭ mai renumite,
Care sunt sie-şi opuse, „drépta“ şi „stânga“ numite.
Partida dréptă în dietă e partida »domnilorŭ“,
Eră partida cea stângă represintă pe „poporŭ.“
Drépta dară e guvernulŭ, de comunŭ este mai mare,
— Pentrucă şi mâna dréptă decâtŭ stânga e mai [tare —
Şi fiindŭ că vre-o lege conţine mai multŭ favorŭ
Pentru »domni,“ pentru miniştri, éră bietului poporŭ
Prescrie mari datorinţe şi povară grea dispune,
Şi atunci partida stângă la acesta se opune,
Se opune, protestéză fără de nici o sfială (?)
Din care causă se ḑice şi „opoziţională«.
Suntŭ şi-alte partide'n dietă, care tóte, multŭ, [puţinŭ,
Cu partidele numite divergéză sĕu convinŭ.
Acum cerŭ atenţiune: s'a adusŭ spre discutare
Anumitŭ proiectŭ de lege de-o importanţă mare!
Deputaţii-sŭ toţi de faţă, în dietă e mare svonŭ,
Miniştrii şedŭ pe fotele de purpură şi visonŭ.
In galerii o mulţime de domni mari şi de poporŭ,
Suntŭ curioşi sĕ audă ceva despre sortea lorŭ.
(Va urma.)

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 22 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	96 80	Bonurĭ croato-slavone	101.—
Rentă de hârtiă 5%	80.80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148 50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.—	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —	Renta de hărtiă austriacă	76.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109 —	Renta de arg. austr.	79 60
Bonurĭ rurale ungare	101.70	Renta de aurŭ austr.	107 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Losurile din 1860	132.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100 25	Acțiunile băncei austro-ungare	860 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	99 75	Act. băncei de creditŭ ung.	270.75
Bonurĭ rurale transilvane	102 –	Act. băncei de creditŭ austr.	269.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6 03
		Napoleon-d'orĭ	10 05
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62 30
		Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 6 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» » » (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca națională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ
din 23 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.05
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10 30
Galbenĭ	»	5 90	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
» » » 5%	»	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	109.—
Discontulŭ	»	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.		

Publicațiune
de licitația și totodată de pertractare a ofertelorŭ!

Luni, 30 Ianuarie 1888 st. n. 9 óre a. m. se va ține în sala cea mare a Reuniunei industriale din Brașovŭ, strada Căldărarilorŭ Nr. 518 licitația verbală, pentru vêndarea fostelorŭ realitățĭ ale lui Georg Türk, cumpĕrate de Cassa-generală de păstrare din Brașovŭ, (Kronstädter allgemeine Sparkasse) și anume vêndarea, la care se vorŭ primi și oferte în scrisŭ (sigilate).

1. A fabricei de hârtiă din Bluměna, șoséua laterală dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea și puterea apei cu prețulŭ de strigare de 28,000 fl.

2. A celorŭ 7 căsuțe pentru lucrătorĭ dimprejurulŭ fabricei, cu prețurile de strigare, carĭ se potŭ vedea între condițiunile de vêndare.

3. A 3 holde situate înaintea fabricei (parte comasate) cu prețulŭ de strigare de câte 150 fl. eventualŭ 500 fl.

4. A morii pentru măcinatulŭ lemnului dela Timișulŭ de josŭ dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea apei și a puterei acesteia cu prețulŭ de strigare de 5000 fl. și

5. A piuei ce se află în apropierea celei din urmă, situată în Valea Mamba cu dreptulŭ pentru folosirea apei și a puterei acesteia cu prețulŭ de strigare de 1000 fl.

La acésta pertractare de vêndare sĕ invită doritorii de a cumpĕra, cu aceeași observare, că ⅔ adică două din trei părțĭ ale prețului de cumpĕrare potŭ rĕmânea ca hipotecă asupra realității (obiectului) cumpĕrate cu dobênda anuală de 6% — și că tóte celelalte condițiunĭ de vêndare, resp. ale licitațiunei și ale pertractării ofertelorŭ se potŭ vedea în orele de oficiu înaintea prândului în localulŭ cassei generale de păstrare din Brașovŭ.

Brașovŭ, 17 Decemvre 1887.

Cassa generală de păstrare — Brașovŭ.
(Kronstädter allgemeine Sparkasse.)

1—3

Tiporafia ALEXI, Brașovŭ.